

Dažnai visiems giriuos: turiu savo pušynėlį (Pilaitės bendruomenės atkovotą nuo trumpakelnių ir trumpagalvių golfininkų užmačių jį iškirst ir padaryt dirvoną tinginiam „dienos ilgintojam“ jų kamuoliukam varinėt iš vienos duobelės kiton – kadaise piemeniokai per Samborius-Sekmines „buva prasmany takių pramanėly:riestom lazdom-grangam vienas kitų apeidami taikas inbrukt akmeniokų dabelan: kiauly dvaran vara“), su čiulbančiais ulbančiais paukščiukais, su birzginėjančiais vabaliukais, baltus nuometus purtančiom išsivėpinusiom jievom. Paukštyčių alapas kaip švento Jokūbo atlaiduos Aluntoj prie Smetonos – motinytės jau gobia po savo plunksnytėm kiaušiniukuos dar tylinčias paukštukų širdytes, o ištikimieji tėveliukai, kai nevabalauna savo ir pačiutės sočiui, alduoja ir alduoja savo giesmeles, kadai kadžių išmoktas ir atmintin pakavotas dar margam kiaušiniuky, minkštam lizdely giesmininkui beglūdint. Išmokau tokią pamarėnų dainą, užrašytą Liudviko Rėzos: „Strazde, strazeli, raibas paukšteli, nešokinėk per kelią,“ – gi žiūriuos, ir bešokinėjantis rudsermėgis, laibakojis strazdelis suvis pro mane, bet tylom, tik sparčiai, o juodasis jo bendravardis, kaip akmeniukas nupuolęs nuo šakos, eina nesiskubindamas ir jau kad livingruoja savo, teip sakant, gan gražią giesmę. „Svil, svil, svil,“ – klosto savo neįkyrią, lengvą posmelį svilikėlis. Pro lapus paskavodama prastriksi juodpilkė pečelunda (aš kaip Julija Žemaitė, besiginčiydama su suvalkiečiu Jablonskiu, dantimis įsikandus neleidusi jam sunormint savo gražiųjų žemaitišku žodžių, teip ir ašei – neduosiu mano aukštaitiškos, nuo vaikystė pažįstamos pečelundos perkirkštyt pečelinda – tada jau reikėtu šaukt pečelanda). Su išraitymais vingiuoja dainą trejutė – teip mes vaikystėj vadinom kažkodėl musinuke šaukiamą juodraudonai margą paukštytę, nes jos dainelė mum susidėliodavo į žodžius „iš trijų grybų viralas.“ O, kad būtų tokis sutarimas ir susiderinimas mūsų seimų sesijose, koks čion yra terp įvairiausiai aprėdais apsipluksnavusių paukščiukų: ne iš dyko buvimo anys be poilsio alasia gražias giesmes – pirmiausia nuramina savo patytę, kad ana neapleista, kad apgynėjas šalia, už kelių lapuotų šakų tvorelės, paskiau praneša kitam savo gentainiui, dėvinčiam tokio pat margumo švarkelį, kad, tiek toli, kiek girdėt jo gerklytės šauksmas – tai mano plotelis, mano dvarelis, va, nuo šito beržiuko, ligi ano skroblo, kur jau man girdisi tavo surikiuotas posmelis. Terp abiejų tėvučių dainos posmelių patylėjimas, leidžiantis baigusiam giesmę atsidust, o pradedančiam nutaisyt balsą (užrašiau magnetofonan – tikslus, kaip metronomas, stovintis ant fortepijono) – jeigu netyčia vienas giedorius surinka, užsikerta vidury nebaigtos melodijos – jam atitariantis giesminykas nesibrauna, neužgeria jo balso, o kantriai palaukia, kol tas atsikvėps, susiderins stygas ir iš naujo pakartos savo posmą. Ot, tai dermė, ot tai santarvė, pagarba ir susiklausymas – kad gi teipos mūsų valdžiūnam...Bet ne apie juos, apie mano paukščiukus. Jie netrukdo pasirodyt nei savo bandraplunksniam, nei kitom liemenėm apsikaišusiem giedoriam – kiemus ir dvarus dalinasi tik su saviškiais, kiteip šnekančių atšlaimas jiems nerūpi. Bet va, dangus niauktelėjo, apsiblausė, ir pragydo vingingioji volungė – kaip iš kokio suraityto rago nučiurleno melodija, kaip upelis per akmeniukus – sako mat, kad volungė švilpia prieš lietų. Visi kiti margaplunksniai kaip ir aptilo, ar nustelbti jos aiškaus, skardaus balso, ar supratę jos skelbimiamus dangaus ir debesų darbų pokyčius, ir purptelėjo visi pasimuseliaut prieš lyjant, o iš guobos šakų raizgalynės dar ilgai vinguriavo, anot mūsų Dainiaus, skalsus volungės balsas (teip Dainius gyrė lakštingalą, ne volungę).

Ausis sumerkus giedorkų alapan, mintyse dėliojau savo rašliavą – būdavo, anuomet, šaliai tik išsinėrus iš prievartos kilpų, kai su J. Vercinkevičium klostėm „Vorutos“ puslapius, tai važiuodama iš Trakų suguldau galvon mintis, namie suberiu ant popieriaus, o kitą dieną jau spausdinam. Tai ir dabartės, noriu išguldyt miške man ant seilės užplaukusius žodžius.

Rengiant vienas vestuves su visom senosiom apeigom ir papročiais, sužinojau, kad jas norėtų pamatyt viena viešnia, atvykusi iš Amerikos ir viešinti Tėvynėj su šeima. Tai buvo Liucija Baškauskaitė su vyru, dailininku Styvu (Steponu) ir dukryte (pasirodė, kad mergytė besati tumetė-vienametė su mano dukra). Liucija gražavosi tėvų Tėvyne, vyras surengė nuostabių savo grafikos kūrinų parodą (nuostabi, darni šeima: beveik iš kožno Styvo paveikslo kampilio, kad ir nežymiai, nors puse skruosto, šypsosi jo mylima žmona). Svečiai iš to „supuvusio“ pasaulio buvo apgyvendinti vieno Universiteto bendrabučio mažam kambarėly, kaip toj studentų sunarstytoj dainoj „mažam kambarėly ugnele kuriu.“ Patogumai – bendra studentų virtuvė, viešas, atviras, be paslapčių „reikalingasis kambarys“ (slavai jį teip ir vadina – „nužnik“). Bet svečiai džiaugėsi Lietuva – Liucijai žinoma iš tėvų širdžių šlamesio, Styvui – stebuklingas, pilnas nematytų dalykų pasaulis. O jau kaip gražavosi abudu mano svočiaujamose vestuvėse – nuo mergvakario, rūteles jaunajai nuotakai apraudant (neberauda dabartės mergelės rūtelių, jos ir pabirę peklažin kur ir kada, mamutės nesužiūrėtos; dar prie to pačio: kai šiamet pyniau rūtų vainikiuką mergytei Pirmajai Komunijai, tai, jei nebūč buvus pasisėjus savo daugiabučio palangėj, tai niekur, o niekur rūtelių nebūč gavus – nebėr darželių nei rūtelių, o mano apvainikuota mergytė ir tebuvo vienintelė su savo žaliuoju žolynėliu – tik jos vienos ir žvakelė rankytėj buvo geltono vaško, o ne lenkiška parafininė, blizganti, kaip visų kitų – mamytėm ir pačiom kadai kadžių rūtyčių nebereikia, bet poterius mokinančios moterys, kas be ko, apie jas galėtų bent priminti – o komunikantės gi dar tik dešimtmetės-dvylikametės, nejaugi ir jų rūtelės jau sudžiūvo, nulapavo? O būdavo, mergytės per Pirmąją Komunią šventorių baltai baltuoja, rūtos žibžbiuoja, po šakytė marškiniukų kišenytėn ir berniukam prisegta – ak, kaip miela akiai ir širdžiai, bet ką, žmogeliau, beveiksi, ailinguok su Ciceronu „O tempora, o mores.“) Bet ne apie poterius – bagočių, ar ubagų – vis tasia tiekos – apie vestuves. Jaunieji buvo apdainuoti, palaiminti, išlydėti, kitam šone sutikti su visom tėvelių ir papunėlių apeigom, maršalka, piršlys ir svotai savo priedermes ligi veselnykų išrūkymo su kadugiu antroj veselios dienoj gražiai atbuvo, sutuoktiniai gyveniman išėjo nė šlakeliu trunksmo neaplaistyti – vestuvės buvo blavios: tolimieji svečiai gražavosi, džiaugėsi, kartu dainavo ir svočios karvojaus kando.

Pasirodė, kad Liucijos tėvų tėvonija - mano gimtam krašte, mano cetos tekūtės (nutekėjimo) vietoj prie Želvos (dar apie tekančias ir vedamas nuotakas – rusų „neviesta,“ tai ir bus iš mūsų dar „nevesta“). Ten, kaimo gražiuos kapeliukuos ant Dvareliškių kaimo kalnelio pakavoti Liucijos senuoliukai, o ir mano gentainiai: tuo metu ana tik aplankė genties vietą, o kitu kartu savo ištekliais sutvarkė, iškaišė, ištaisė tas kaimo kapinaites (iš tikrųjų ten gyvena ne Baškauskai, o Paškauskai, bet teip gal gražiau skamba). Taigi, kapelius ir besiilsinčius juose tuokart apgiedojom, apglostėm rankom ir širdim, Liucija su tolima ir artima gentim pasibuvo.

Dangui išvarvinus, išlijus mum Atgimimą, Atbudimą, Liuosybę, Liucija siūlė mums savo išmintį, širdį, dvasios pagavą, meilę, sakant šituo keistu žodžiu – „bolatiravosi“ prezidentėсна. O, netiko jos kandidatūra – gal kad tik viso labo besanti moteris, o gal jai neužteko pagavumo palikt kokį nors daiktą Tėvynėj viešint, neva, tas daiktas ir būt jai atbuvęs už tėvų duotą pilietybę, kaip buvo kai kas padaręs – è, brolyti, lygiava nesistasavoja vienodai visiem...Nepaliko Licija Lietuvoj viešėdama nei lietsargio, nei kojinių, todėl neleidom jai „bolatiruotis,“ nors jai šnekant tuose baisiuose sporto rūmuose, žmonės šluostėsi ašarotas akeles ir klausėsi išpūtę auseles jos širdingos, protingos kalbos – gabi, tauri moteriškė pasirodė besanti Liucija...Išsirinkom kažkokį daiktą netyčia palikusį vietoj savęs Lietuvoj, paskiau per „Draugystę“ gospadinės priegulu-prielaidiniu (teip vadina kai kur Lietuvoj) tapusį, o paskiau ir į prezidentą išvirtusį... Tokios tokelės apie mūsų prezidentų atsiradimą. Liucijos neprijėmėm. Vilties Prezidento neapgynėm...